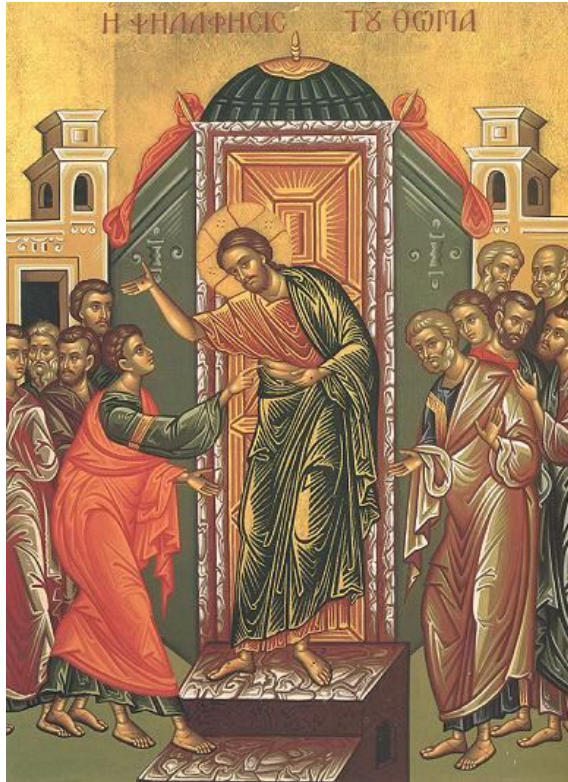

PREDICĂ LA DUMINICA A II-A DUPĂ PAȘTI

Duminica Tomii

„... Nu fi necredincios, ci credincios! „(Ioan cap. XX, v. 27)

Frați creștini,

Aceste cuvinte din Evanghelia de astăzi sunt cele mai însemnate în viața creștină și în calea mântuirii veșnice: "Nu fi necredincios, ci credincios!", a spus Domnul Hristos Apostolului Toma când i s-a arătat după înviere. Și într-adevăr, dacă noi am fi credincioși cu adevărat, am fi drepti, am fi sfinți, am fi desăvârșiți. Dar pentru că suntem necredincioși, sau puțin credincioși, sau cu îndoială cât de mică de existența lui Dumnezeu și a lucrurilor nevăzute, devenim îndeobște vicioși, iubitori de păcate, stricați și nelegiuți, rătăcind cu totul pe căile cele mai primejdioase ale sufletului și trupului.

Credința ne insuflă râvnă, evlavie, nădejde și dragoste, bucurie și pace, sfințenie și apropiere de Dumnezeu. Iar necredința ne pricinuieste în sufletele și în inimile noastre întunecare, împietrirea inimii, poftă deșartă, plăceri pătimase, gânduri urâte, trândăvie în a face lucruri bune, apropiere de toate păcatele și unire chiar cu diavolul. Credința este

începutul mântuirii noastre, iar necredința este pricina osândirii noastre și în lumea aceasta și la judecata viitoare și în veșnicie.

Sfânta Evanghelie de astăzi ni-l arată pe Sfântul Toma în aceste două stări, a credinței și a necredinței. El se îndoiește de învierea Domnului și Mântuitorului Hristos și nu a vrut să creadă ca ceilalți apostoli. Dar după ce a pipăit coasta Mântuitorului și semnele cuielor, s-a încredințat pe deplin și a mărturisit cu credință ca nimeni altul, zicând: "Domnul meu și Dumnezeu meu!" Mărturisirea lui înfocată și evlavioasă ne oprește și pe noi de a mai fi necredincioși, îndemnându-ne a fi credincioși.

Din Grădina Ghetsimani, de când Mântuitorul s-a lăsat să fie prins, legat și dus la judecata mai marelui poporului, o mare tulburare, deznădejde și necredință a început să stăpânească sufletele ucenicilor.

Am auzit cu toții în Evangheliile din Săptămâna Patimilor, cum Domnul îi înștiințase de cele ce avea să I se întâmple, însă ei nu credeau că Acela care făcuse atâtea minuni, care înviase morții, o să se lase să fie batjocorit ca nimeni altul și răstignit pe Cruce între doi tâlhari, fără a se apăra. De aceea, descurajați, ucenicii s-au risipit toți și s-au întors la treburile lor, ba Petru s-a și lepădat de El de trei ori în fața dușmanilor Lui. Numai Ioan, ucenicul cel iubit al lui Iisus, a fost martorul cel mai statornic care a văzut toate cele ce s-au făcut, doar el L-a urmat pe Domnul, fiind o mare mângâiere pentru Preacurata Fecioară Maria, a fost sprijin și ajutor al ei și al celorlalte sfinte femei mironosițe.

Dar de ce erau ucenicii așa de răspândiți în gândurile lor, așa de fricoși, așa de nestatornici? Pentru că cu toții gândeau mai mult cele pământești, cele ale lumii acesteia. Ei încă nu cunoșteau gândul Mântuitorului, gândul cel dumnezeiesc care voia să-i facă și pe ei să fie îndumnezeiți și să lucreze pentru Împărăția Cerurilor, Împărăția cea veșnică a lui Iisus. Duhul sfânt nu venise peste ei și de aceea erau tot materialnici, tot pământești în gândurile și ideile lor. Nu se curățiseră prin Duhul Sfânt care trebuia să vină de la Tatăl după înălțarea Mântuitorului.

Ucenicii doreau viața pământească, fericirea lumească și tot ceea ce poate oferi lumea aceasta trecătoare. Pentru aceasta Iuda L-a vândut, Petru s-a lepădat, Toma nu L-a crezut, Filip a cerut să-i arate pe Tatăl și fiecare dintre ei ar fi vrut înțâietate și lucruri pământești. Nu i-au transformat multele minuni pe care le făcuse Mântuitorul, decât trezindu-i pentru moment sau pentru un timp foarte scurt și pentru unii numai pentru timpul cel până la răstignire; aici s-au încurcat foarte rău și n-au mai știut ce să creadă, li s-a spulberat toată nădejdea lor în Mesia cel așteptat ca să-i facă fericiți aici pe pământ.

Dar așa trebuia să se întâmple ca să-i scuture de toate visurile înșelătoare ale lumii acesteia, de toate plăcerile vieții trecătoare și, cu adevărată lepădare de sine să-și ia crucea și să-L urmeze pe Domnul. Și pentru ca să facă aceasta, trebuia să propovăduiască o minune mai mare decât toate minunile, minunea Învierii Lui, care este sărbătoarea

sărbătorilor, Duminica cea binecuvântată, ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într-însa.

Adeverirea dumnezeirii lui Iisus ne strălucește mai întâi pe dealul Golgotei, când lumina lumii apunea, El murind pe Cruce răstignit; atunci s-a făcut întuneric mare peste tot pământul de la al șaselea până la al nouălea ceas, pământul s-a cutremurat, stâncile Golgotei s-au despicat și mormintele morților s-au deschis. Morții înviați au început să umble prin cetate, arătându-se și chiar vorbind cu prietenii lor. Fulgerele și trăsnetele care s-au dezlănțuit de pe bolta cerească au sfâșiat perdeaua din interiorul templului ca semn de protest împotriva tuturor necredincioșilor și vrăjmașilor lui Iisus. Toate aceste semne înfricoșate au adeverit că El a fost Fiul lui Dumnezeu și că suferise pentru mântuirea noastră. Ucenicul Ioan, Maica Domnului și sfințele femei au auzit pe sutași spunând: "Cu adevărat, Acesta a fost Fiul lui Dumnezeu!"

După ce Domnul Hristos a fost îngropat de Iosif și Nicodim, după ce a fost pecetluit mormântul și piatra cea grea pusă deasupra mormântului, Domnul Iisus Hristos a înviat, arătându-se Mariei Magdalena și ucenicilor care erau încă încuiați de frica iudeilor. Sfânta Evanghelie ne încredințează că Domnul a înviat duminică de dimineață, înainte de a se lumina de ziuă. Sfântul Evanghelist Matei scrie foarte amănunțit minunea învierii. El spune că în ziua întâi a săptămânii, înainte de a se lumina de ziuă, s-a făcut cutremur mare de pământ și un înger al Domnului a venit din cer, a prăvălit piatra de la ușa mormântului, iar străjerii tremurau de frică și au înghețat ca niște morți. Iar femeile care erau acolo, Maria Magdalena cu celelalte au auzit pe înger zicându-le: "Nu vă temeți, știu că voi căutați pe Iisus care a fost răstignit, nu este aici, a înviat după cum zisese, veniți de vedeți locul unde zăcea Domnul și duceți-vă repede de spuneți ucenicilor Lui că a înviat dintre cei morți."

Sfintele femei au plecat repede și au dat de veste ucenicilor, dar pe cale le-a întâmpinat Iisus și le-a zis: "Bucurați-vă!" Ele l-au închinat și au plecat spre oraș.

Pe când mergeau ele să spună ucenicilor, au intrat în cetate și străjerii care păziseră mormântul, au dat de veste preoților despre toate cele întâmplate, spunându-le că a înviat Iisus. Evreii însă au dat bani ostașilor învățându-i să spună că pe când dormeau ei, Iisus a fost furat de ucenici; de aceea ei cred și astăzi o minciună în locul adevărului. Domnul Hristos nu a mai putut fi găsit de nici un necredincios, decât numai de aceia care s-au căit de păcatele lor și au recunoscut că Iisus este Fiul lui Dumnezeu.

În aceeași zi, după ce ucenicii au auzit de la sfințele femei cele spuse de înger, tot nu credeau, iar Petru a dat fuga la mormânt și a găsit giulgiurile singure zăcând. Iisus înviase, nu mai era acolo. Spre seară, în aceeași zi, alți doi ucenici din cei 70, Luca și Cleopa mergeau spre Emaus și Domnul s-a apropiat de ei, iar ochii lor erau ținuti ca să nu-L cunoască. Au mers vorbind împreună, Iisus adeverindu-le din Scripturi cele cu privire la El și i-a mustrat pentru necredința și învârtoșarea inimii lor. La stăruința lor a rămas ca să cineze

cu ei, iar în momentul când a rostit binecuvântarea, frângând pâinea și dându-o lor, li s-au deschis ochii și L-au cunoscut. Dar El s-a făcut nevăzut dinaintea lor. Apoi cei doi s-au dus la Ierusalim spunând și celor unsprezece cele întâmplate. După înviere Domnul Hristos s-a arătat în mai multe rânduri ucenicilor ca să-L cunoască și să slăvească ziua Învierii Sale.

Cea mai temeinică adevărare a Învierii lui Iisus a fost încredințarea lui Toma apostolul după cum am auzit din Evanghelia de astăzi. Toate împrejurările îl sileau pe Toma să creadă că Iisus Hristos a înviat. Spusele femeilor care-L văzuseră, mărturisirea Magdalenei care vorbise cu El, spusele celor doi ucenici care stătuseră cu El la masă în Emaus, mărturisirea celorlalți apostoli adunați, în mijlocul cărora se arătase Mântuitorul, mormântul ce s-a găsit gol, mărturia străjerilor care făcuseră de gardă împrejurul mormântului, toate acestea trebuiau să-l convingă pe Toma despre învierea Mântuitorului, însă el stă tot împietrit, trist și îngândurat, cu sufletul abătut și nu crede; din contră el spune celorlalți că, de nu va vedea coasta, mâinile și semnele cuielor și de nu va pune degetul lui în coasta Sa nu va crede.

Dar iată că bunul Păstor care priveghează asupra oilor Sale cele bolnave se apropie să vindece și sufletul necredinciosului Toma. El, Păstorul cel bun însă, a așteptat opt zile ca în ucenicul acesta să se aprindă o dorință și mai mare pentru a-L vedea; și pe când erau adunați cu toții în același foisor, unde mâncaseră Paștele cu Domnul, de data aceasta era și Toma, ușile erau zăvorâte de frica iudeilor; Iisus vine în mijlocul lor și le zice: "Pace vouă!"

O, cât de mare o fi fost emoția apostolului Toma, mai cu seamă când Mântuitorul, luându-l de o parte îi zise: "Adu-ți degetul tău încoace, Toma, și vezi mâinile mele și adu mâna ta și pune-o în coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios!" Toma se apropie de Domnul, Harul cerească deschide ochii acestui necredincios, el își recunoaște mândria, nerespectul, împietrirea inimii și îndărătnicia lui. Lumina cerească îi gonește întunericul necredinței, Adevărul adevărat îl apasă, conștiința îl învinovățește. Toma cade în genunchi înaintea Domnului și, zdrobit de emoție, strigă: "Domnul meu și Dumnezeu meu!"

Toma, prin aceste cuvinte se înalță mai presus de el, căci mărturisește dumnezeirea lui Iisus Hristos, el este cel dintâi care spune în chip hotărât că Iisus Hristos este Dumnezeu. Au fost mai mulți care L-au recunoscut ca Fiul al lui Dumnezeu, căci Petru a zis: "Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu!"; Natanail a zis: "Tu ești Fiul lui Dumnezeu!"; Marta a zis: "Eu am crezut că Tu ești Fiul lui Dumnezeu!"; sutașul a zis și el: "Cu adevărat Acesta a fost Fiul lui Dumnezeu!"

Aceste mărturisiri indirecte mărturisesc despre El, ca Fiul natural al lui Dumnezeu, însă Toma îl mărturisește hotărât ca Dumnezeu adevărat. De aceea și Biserica are ca cea dintâi dogmă fundamentală mărturisirea lui Iisus Hristos ca Dumnezeu. Peste o jumătate de secol, împăratul Traian primește o scrisoare de la Pliniu, în care spune despre creștini că ei cântă imnuri de slavă lui Hristos cel răstignit de evrei, ca unui Dumnezeu. De aceea, fără această

dreaptă credință în dumnezeirea lui Iisus Hristos, nimeni nu se poate mântui, oricine ar fi, oricât de luminat ar fi în celelalte învățături.

Dar oare este de ajuns numai a crede în Dumnezeu? Adevărul după Sfânta Scriptură și după trăirea Sfinților Părinți și a tuturor creștinilor adevărați, până mai acum un sfert de veac, ne dovedește că nu este de ajuns numai a crede în Dumnezeu. Sfânta Scriptură spune lămurit, credința fără fapte este moartă, după cum trupul fără suflet este mort, scrie Apostolul Iacov. Și tot el arată că și dracii au credință puternică și se înfioară, dar faptele lor știm cu toții că sunt împotriva lui Dumnezeu. Și zice iarăși Apostolul Iacov: "Suflete preacurvar, nu știi că prietenia lumii este vrăjmășie cu Dumnezeu?"

Aici este vorba despre lumea necredincioasă, despre lumea vrăjmașă Bisericii și dreptei credințe ortodoxe; credință are multă lume, așa după capul lor, o credință rătăcită. Credință spun că au și sectanții, toți despărțiii de Biserică. Întâlnim creștini care n-au fost la Biserică și n-au venit unii de când erau copii și dacă-i întrebi, ei răspund că au credință, că se pot închina și ei cred că există Dumnezeu, dar după faptele lor îi vom cunoaște, așa cum a spus Mântuitorul când a vorbit despre proorocii mincinoși și hristoșii mincinoși.

Sfântul Apostol Iacov, insuflat de Duhul Sfânt, zice: "Dacă crede cineva că este religios și nu-și înfrânează limba, își înșeală inima, religia unui astfel de om este zadarnică. Religia adevărată, curată înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să cercetăm pe orfani, pe văduve în necazurile lor și să ne păzim neîntinați de lume"; și ne mai dă un sfat folositor, zicând: "Orice om să fie grabnic la ascultare, încet la vorbire, zăbavnic la mânie."

Creștinii din vechime se sileau să fie cât mai corecți, aveau tot felul de fapte bune împreunate cu credința și trăiau în cea mai fierbinte dragoste de Dumnezeu. Iubeau dreptatea, pacea și trăiau o viață sfântă. În acea vreme toți mâncau post, unii se nevoiau mai mult și mâncau numai seara, alții petreceau cu multă sfințenie și teamă de a păzi legea lui Dumnezeu. Nu spurcau postul cu poftă trupești. Alții se făgăduiau lui Dumnezeu și trăiau în feciorie, erau nelipsiți de la Sfânta Biserică în duminici și sărbători.

Când nu știau ceva despre credință, călăuza lor era arhiereul și preotul care le tălmăcea cele de trebuință. Când se întâlneau cântau și vorbeau despre Dumnezeu. În duminici și sărbători soții nu se culcau în același pat, ci fiecare deosebit. Femeile nu erau pricină de sminteală bărbaților, ele erau foarte înțelepte, știau să se poarte cât mai simplu și cuviincios ca să nu greșească lui Dumnezeu și oamenilor.

Iată ce scrie un preot creștin din vremea aceea pentru o cetate din părțile Tebaidei: "Erau în cetatea aceea foarte mult popor, multe biserici și mănăstiri și nu se afla acolo nici un om de altă credință sau vreun eretic; toți erau creștini ortodocși, iar cei mai mulți viețuiau în feciorie, în chipul călugărilor, și erau de acest fel ca la zece mii de bărbați și două zeci de mii, parte femeiască. Aceștia căutau să placă lui Dumnezeu cu tot felul de fapte bune în liniște, în

curăție și ascultare de mai marii lor. Erau păzitori ai sfințelor sărbători și duminici, iubitori de străini și se întreceau care mai de care în fapte bune, mai ales în fapta milosteniei.

Dacă se întâlneau cu persoane necredincioase, eretici, păgâni, când mergeau în altă cetate, ei nu le dădeau nici bună ziua, așa cum spun sfinții apostoli. Ei mărturiseau învierea Domnului Hristos și se salutau cu cuvinte de laudă și slăvire lui Dumnezeu, precum și cu frumosul salut de "Hristos a înviat!" Și atâta timp cât s-a păzit credința dreaptă împreună cu aceste fapte sfinte, au fost toate bune și au avut pace și liniște și au crescut ca niște pomi udați la vreme."

Dar ce vedem astăzi între creștinii noștri, care numai de formă mai poartă credința? Nu mai spun, că le știți prea bine. Nu mai e frică de Dumnezeu, a pierit orice rușine, s-au lepădat încetul cu încetul de dreapta credință și au ajuns creștinii noștri ca o desfrânată care și-a înșelat bărbatul părăsind casa, s-a dus departe trăind în desfrânare. Așa se numesc aceia care s-au lepădat de Sfânta Biserică și s-au depărtat de Sfânta Împărăție, de Mirele Hristos și nu vor să știe de sfințenie și de păzirea dragostei dumnezeiești, deși se laudă cu credința în Dumnezeu. Să se știe lămurit de toți că zadarnică e credința fără faptele care sunt legate de credința noastră.

Dar de unde ni se trage nouă, creștinilor, atâta rătăcire, atâta necredință, atâta rău? Pentru că din cauza păcatelor s-au încuibat duhurile necurate în trupurile multora, îi chinuiesc îngrozitor și nu mai pot vedea adevărul credinței.

Înainte de potop, fiii lui Dumnezeu se numeau cei născuți din Sit, al treilea fiu al lui Adam, care s-a născut în locul lui Abel, cel omorât de Cain. Acești fii ai lui Dumnezeu au luat soții din neamul lui Cain. Și cei ce s-au născut din ei au fost oameni uriași la statură, urâți și mâncători de oameni. Aceștia s-au înmulțit, s-au înrăit și mai mult, căci numai potopul le-a pus capăt, stârpindu-i de pe fața pământului.

Așa și noi, creștinii, am primit tot felul de învățături și obiceiuri păgânești anticreștine. De la străini au venit toate sectele, obiceiuri cu fel de fel de bâlciuri în sărbători și zile de duminică. Când clopotele sunau la Biserică, chemând pe creștini să ia parte la Sfânta Liturghie, lumea a început să se ducă în târguri să vândă și să cumpere. Prietenia s-a întezit și încetul cu încetul credința s-a destrămat și s-a pierdut, lumea a ajuns să nu mai aibă frică de Dumnezeu și n-au mai păzit sfânta duminică. Evreii însă și sectanții țin sâmbăta lor, dar creștinii nu mai țin duminica, ziua învierii Domnului, ziua eliberării noastre din robia satanei și a iadului. Evreii țin că au fost eliberați din robia Egiptului pământesc, iar noi creștinii nu vrem să ținem sărbătoarea sărbătorilor, care este sfânta duminică, ziua Domnului.

Iată acum câtă strictețe țin evreii la sâmbăta lor. Un scriitor creștin povestește că un evreu foarte bogat, învățat și râvnitor în a păzi sâmbăta lui, avea într-un orașel un prieten creștin, și mergând acolo dânsul, a zăbovit până în ziua sâmbetei. Și ducându-se evreul pentru nevoia cea trupească la WC-ul aceluia creștin din întâmplare s-a rupt podina și a căzut

într-însul. Așteptând, creștinul nu știa de ce nu mai vine și se duse să vadă. Îl găsește scufundat în murdării, îi cere ca să-i dea mâna și să-l scoată afară, dar el refuză zicând: "Nu, nu se poate că este ziua sâmbetei." Și a rămas acolo până a doua zi.

Trecând ziua sâmbetei a mers creștinul să vadă ce face acolo, era duminică dimineața și voia să meargă la Sfânta Biserică. La găsit scufundat până la brâu în murdării și ceru creștinului să-l scoată de acolo; dar și creștinul nostru cu frică de Dumnezeu, înflăcărat în credință i-a spus: "De ce n-ai vrut ieri să te scot? Azi e ziua Domnului și cum voi putea eu să calc porunca Domnului meu, dacă tu atât de nebun ai fost ca să ții la legea ta, care este vremelnică, cu atât mai mult voi ține eu la legea mea, căci n-am nici o nevoie și n-am pentru ce să calc legea Sfintei Duminici. Șezi acolo până va trece și sărbătoarea mea și te voi scoate mâine." Și lăsându-l, creștinul s-a dus. Luni dimineață venind ca să vadă ce face, nu l-a mai văzut pentru că se scufundase cu totul și pierise acolo.

Iată cum țineau creștinii din vremea aceea la credința lor, ce frică aveau de Dumnezeu. Nu ca cei de astăzi, care s-au vândut pentru bani și s-au lepădat și de sărbători și de Dumnezeu. Te doare sufletul când vezi creștinele noastre, fete tinere, plimbându-se și distrându-se cu tot felul de străini, că s-a spurcat pământul țării noastre de destrăbălările pe care le fac fetele creștinilor cu toți păgânii și necredincioșii, ateii și vrăjitorii, cu toate națiile și rasele pământului. Au făcut copii și au rămas pe pământul țării noastre care este o țară sfântă de la strămoșii noștri creștini. Păcatele acestea sunt foarte mari și grele și cad sub blestem dumnezeiesc, al sfinților părinți și al moșilor și strămoșilor noștri, cad aceia care le-au făcut și le fac.

Am auzit cu toții la slujba Sfintei Învieri cuvinte înfricoșătoare, cuvinte de osândire care sunt spuse de Duhul Sfânt prin gura lui David: "Să învieze Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui, să piară cum piere fumul, cum se topește ceara de la fața focului, așa să piară păcătoșii de la fața lui Dumnezeu, iar dreptii să se veselească."

Sub blestemul acesta cad toți necredincioșii care-și pierd timpul în altă parte și nu vor să vină Duminicile la Sfânta Biserică, fiindcă ziua duminicii este ziua Domnului și nu a omului. Ar trebui plini de recunoștință să venim să-l mulțumim pentru toate cele ce ne-a dat El nouă.

De aceea, iubiți frați și creștini și voi tinere și tineri care vă îndulciți de darurile binefăcătoare ale Bisericii și care vă încălziți la focul Sfântului Duh în Casa Domnului, fericiți sunteți că vă aflați aici să-L urmați pe El. Când Domnul nostru a fost prins și legat în Grădina Ghetsimani, toți ucenicii L-au părăsit și au fugit de frică, lăsându-L în mâinile soldaților și servitorilor arhiereilor, dar pe drumul ce cobora din Ghetsimani spre Ierusalim, un tânăr mergea după El.

Cine era acest tânăr, ce nume purta, Sfânta Carte nu ne spune, Sfântul Evanghelist Marcu e singurul care scrie acest amănunt, dar nu dă numele. Pentru tineretul care citește Sfânta Scriptură și se străduiește să trăiască învățăturile Domnului, nu este mai mare bucurie

ca aceea de a ști, că atunci când cei vârstnici au părăsit pe Hristos, s-a găsit un tânăr curajos care să meargă după El.

Se vor ridica mulți învățători ai tineretului și vor chema pe tineri să-i urmeze, vor promite tot ce gura le poate vorbi; tineretul creștin are însă un singur Învățător de care trebuie să asculte și după care să meargă, Hristos Lumina lumii. Fără El nu este mântuire, El a luminat întotdeauna sufletele tinerilor care L-au chemat și L-au rugat cu credință și cu dragoste.

Ați auzit în noaptea Învierii pe preoți strigând: "Veniți de luați lumină!" Această lumină este simbolul luminii lui Hristos, care luminează în întunericul acestei lumi. Păziți cu sfințenie această lumină pe care ați luat-o până acum și vegheați cu tărie ca nimeni să nu v-o poată stinge, nici un vrăjmaș de zi și de noapte, nici vântul cel turbat și nici vijeliile și toate uraganele de s-ar înfuria împotriva voastră.

Sunteți salvați, sunteți luminați, sunteți în corabie, sunteți cu Împăratul, este în mijlocul nostru. Păziți mai departe credința, nădejdea și dragostea și nimic să nu fie în stare să vă întoarcă de pe drumul cel adevărat care duce la viață. Acum este momentul să stăm mereu de veghe ca să nu pierdem truda și agoniseala sufletească, uniți cu toții în rugăciunile din Biserică, cât și cele de acasă, să zicem și noi cu Apostolul Toma:

Rugăciune

Domnul meu și Dumnezeuul meu, ajută-ne să sfârșim cu bine zilele vieții noastre, trăind în dreapta credință și în sfântă pregătire sufletească și trupească, ca să fim cu tine nedespărțiți în ceruri în vecii vecilor. Amin.